

2021/2176(INI)

29.3.2022

VÉLEMÉNY

a Fejlesztési Bizottság részéről

a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság részére

az uniós nemzetközi beruházási politika jövőjéről
(2021/2176(INI))

A vélemény előadója: Benoît Biteau

PA_NonLeg

JAVASLATOK

A Fejlesztési Bizottság felkéri a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele az alábbi javaslatokat:

1. hangsúlyozza, hogy a fejlődő országokban a beruházások pozitív hatást gyakorolhatnak és kell is gyakorolniuk a fenntartható fejlődésre, többek között a környezetre, az emberi jogokra, a jó kormányzásra és a foglalkoztatásra; emlékeztet arra is, hogy – különösen a nyersanyag-kitermelő iparágakba, a fakitermelésbe, az idegenforgalomba és az agráripari tevékenységekbe történő – beruházások jelentős hatást gyakorolhatnak a helyi közösségekre, többek között az őslakos népekre;
2. aggodalommal veszi tudomásul bizonyos nemzetközi beruházási megállapodások aszimmetriáját, amely alapján a befektetők az államok ellen beruházási jogvitákat kezdeményezhetnek, a kormányok, a munkavállalók és az érintett közösségek viszont nem indíthatnak választottbírói eljárást azokkal a transznacionális vállalatokkal szemben, amelyek nem tartják tiszteletben az emberi jogokat, illetve közegészségügyi, a munkaügyi és környezetvédelmi jogszabályokat; kiemeli, hogy ez az egyensúlytalanság megfoszthatja a kormányokat az alapvető közérdekek szabályozásához és védelméhez való joguktól;
3. kiemeli, hogy a lakosság aggályainak elosztatása érdekében az EU a beruházó és állam közötti vitarendezési mechanizmust beruházási vitákkal foglalkozó bírósági rendszerekkel (ICS) váltotta fel a közelmúltban megtárgyalt nemzetközi beruházási megállapodásokban, többek között a Kanadával, Mexikóval, Szingapúrral és Vietnammal kötött megállapodásokban; megjegyzi, hogy a megállapodások fellebbezési mechanizmust és a kétoldalú beruházási vitákkal foglalkozó bírósági rendszerről egy állandó multilaterális beruházási bíróságra (MIC) való áttérésre vonatkozó rendelkezéseket is tartalmaznak; megjegyzi, hogy a multilaterális beruházási bíróság egy állandó testület, amely elsőfokú és fellebbezési bíróságokkal, valamint teljes munkaidőben foglalkoztatott bírákkal rendelkezik;
4. hangsúlyozza, hogy a nemzetközi beruházási megállapodásoknak és a külföldi befektetők tevékenységeinek összhangban kell lenniük az emberi jogokkal, a munkavállalói jogokkal és a környezetvédelmi joggal kapcsolatos nemzetközi és európai normákkal és kötelezettségvállalásokkal; megjegyzi, hogy a nemzetközi beruházási megállapodásoknak és a beruházó és állam közötti vitarendezésnek nemcsak a beruházók védelmét kell biztosítaniuk, hanem az államokat és a polgárokat is meg kell védeniük; úgy véli ebben az összefüggésben, hogy szükség van egy, az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségéről szóló, kötelező erejű és érvényesíthető ENSZ-egyezményre; megismétli a Bizottsághoz intézett korábbi felhívását, hogy tegyen javaslatot olyan tárgyalási megbízásra, ahogy alapján az EU konstruktívan részt vehet a transznacionális vállalkozásokkal és egyéb üzleti vállalkozásokkal emberi jogi szempontból foglalkozó nyitott kormányközi munkacsoport (OEIGWG) munkájában, és ragaszkodjon ahhoz, hogy az emberi jogok elsőbbséget élvezzenek az üzleti érdekekkel szemben;
5. hangsúlyozza, hogy az uniós kereskedelmi és beruházási politikák hatással vannak a fejlődő országok társadalmaira; felhívja a Bizottságot, hogy valamennyi kereskedelmi

és beruházási megállapodásában tartsa tiszteletben a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia elvét, és minden szerződésbe foglaljon bele a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó kötelező és érvényesíthető fejezeteket az emberi jogokra, a tisztességes munkára, a nemek közötti egyenlőségre és a környezeti fenntarthatóságra vonatkozó nemzetközi egyezmények és megállapodások végrehajtása érdekében;

6. helyteleníti a beruházó és az állam közötti vitarendezéssel való visszaéléseket, amelyek keretében a külföldi beruházókat feljogosítják arra, hogy a kormányokkal szemben igényeket érvényesítsenek – többek között a közegészség, a környezet és a közérdek védelme érdekében hozott intézkedésekkel kapcsolatban is –, anélkül, hogy előtte kötelesek lennének a hazai igazságszolgáltatási rendszert igénybe venni; kiemeli, hogy a beruházó és az állam közötti vitarendezés keretében történő igényérvényesítés magas költségei kockázatot jelentenek a fejlődő országok államháztartására nézve, ami a választottbírói eljárások magas költségei és azok eredményének kiszámíthatatlansága miatt akadályozhatja őket a közérdeket szolgáló szabályozási intézkedések meghozatalában; hangsúlyozza, hogy a legtöbb fejlődő ország esetében fennáll annak a veszélye, hogy a beruházási perek költségei túlfeszítik az állami költségvetés kereteit;
7. emlékeztet, hogy az uniós beruházási politikának a harmadik országokkal való együttműködés során is támogatnia kell a fenntartható fejlődést segítő beruházásokat, beleértve a kellő gondosságot, valamint a legszigorúbb környezetvédelmi, munkaügyi és emberi jogi standardok előmozdítását; felhívja az EU-t, hogy továbbra is törekedjen beruházási politikájának az ENSZ fenntartható fejlődési céljaival, az európai zöld megállapodással és az európai klímarendeleettel való összehangolására, ami a Lisszabon utáni menetrend egyik legnagyobb kihívása; az egyre szélesedő globális beruházási szakadékra emlékeztetve kitar amellet, hogy az uniós külső beruházási politikának a jövőben figyelembe kell vennie a Covid19-világjárvány következményeit azáltal, hogy a fenntartható fejlődés előmozdítása érdekében integrált, kvalitatív és koherens beruházási politikát hajt végre;
8. megjegyzi, hogy az alacsony és közepes jövedelmű országoknak fenntartható fejlődési stratégiáik finanszírozásához jelentős beruházásokra van szükségük; rámutat arra, hogy a partnerországokba irányuló magánforrások áramlása döntő fontosságú lesz a globális fenntarthatósági menetrendünk közös megvalósítása szempontjából;
9. felhívja a Bizottságot, hogy törekedjen ambiciózus konszenzusra a nemzetközi fórumokon, illetve átfogó stratégia kidolgozása és a fenntarthatóságra összpontosító pénzügyi eszközök előmozdítása révén támogassa az alacsony és közepes jövedelmű országokat a fenntartható finanszírozáshoz való hozzáférésük növelésében; kitar amellet, hogy nem szabad befektetni olyan tevékenységekbe, amelyek károsítják a környezetet vagy sértik az emberi jogokat; felszólít a zöldenergia-iparágakban az ipari kapacitás fejlesztésére, valamint a zöld iparosítási folyamathoz szükséges technológiák megosztására;
10. hangsúlyozza, hogy növelni kell az orvosi felszerelések gyártási kapacitását a fejlődő országokban, és regionális ellátási láncokat kell létrehozni;

11. hangsúlyozza, hogy a beruházások pozitív hatást gyakorolnak a növekedésre és a munkahelyteremtésre, nemcsak az EU-ban, hanem a fejlődő országokban is, de a befektetőknek aktívan hozzá kell járulniuk a fogadó államok fenntartható fejlődési céljainak eléréséhez; sürgeti az EU-t, hogy fokozza a beruházási szerződéseinek felülvizsgálatára irányuló erőfeszítéseit annak érdekében, hogy méltányos egyensúlyt biztosítson a beruházók jogai és kötelezettségei között, beleértve a kötelező erejű emberi jogi kötelezettségeket, teljes mértékben tiszteletben tartva a munkavállalói jogokat, a vállalati társadalmi felelősségvállalást, a környezetet és a jogállamiságot; ösztönzi az EU-t és tagállamait, hogy tárgyaljanak koherens beruházási megállapodásokról, és lehetőség szerint minimalizálják az eltéréseket;
12. hangsúlyozza, hogy összhangban a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) multinacionális vállalatokra vonatkozó, a vállalati társadalmi felelősségvállalásról szóló iránymutatásaival, a befektetőknek támogatniuk kell a zöld, a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő és inkluzív fenntartható beruházásokat a fogadó országokban, például a helyi szereplőkkel való partnerségek kiépítése, a helyi gazdaság technológiatranszferek révén történő támogatása, a helyi munkaerő és termelés, a helyi cégek, kkv-k és közszolgáltatások igénybe vétele, valamint a bevált gyakorlatok, készségek és know-how cseréje révén;
13. hangsúlyozza, hogy olyan politikát kell biztosítani az átvilágítás nemzetközi elvei és a vállalati átvilágításról szóló, jövőben elfogadandó európai jogszabályok a keretében, amely révén a befektetők és a vállalatok felelősségre vonhatók az emberi jogok, a munkavállalói jogok és a környezetvédelmi jog súlyos megsértéséért; hangsúlyozza, hogy a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő emberi jogi átvilágítást kell végezni, konzultációt folytatva az összes érintett érdekelt fél – többek között a civil társadalmi szervezetek, a női szervezetek, a szakszervezetek, valamint a kisebbségek, a helyi közösségek és az őshonos népek képviselői – bevonásával;
14. felhívja továbbá az EU-t annak biztosítására, hogy kereskedelmi és beruházási politikája tartsa tiszteletben többek között a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia, a gazdák és más, vidéki területeken dolgozó személyek jogairól szóló 2018. évi ENSZ-nyilatkozat, a FAO földtulajdonra és -használatra, a halászat, valamint az erdőgazdálkodás felelősségteljes irányítására önkéntes iránymutatásai, az őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozat, valamint a 169. ILO-egyezményben meghatározott szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezés érvényesítésével kapcsolatos kötelezettségeit;
15. emlékeztet arra az álláspontjára, hogy az EU-nak és tagállamainak nem szabad aláírniuk olyan új beruházásvédelmi szerződéseket, amelyek a beruházó és az állam közötti vitarendezési mechanizmusról rendelkeznek; úgy véli, hogy a beruházók és az államok közötti jogvitákat alá kell rendelni a demokratikus elveknek és a jogállamiságnak; különösen hisz abban, hogy a beruházási kereskedelmi megállapodásoknak elő kell írniuk, hogy először a helyi igazságszolgáltatási rendszer szerinti jogorvoslati lehetőségeket kell kimeríteni, mielőtt a külföldi befektető választottbírószághoz fordulhatna, mint például az emberi jogi rendszer esetében; uniós szintű támogatásra szólít fel a nemzeti jogrendszerek és a jogállamiság uniós szintű mechanizmusok és technikai segítségnyújtás révén történő megerősítése érdekében, amely kedvező környezetet biztosítana a külföldi beruházások számára, ugyanakkor kezelné a

partnerországok fenntartható fejlődésére negatív hatást gyakorló rendszerszintű hiányosságokat;

16. üdvözli a beruházási vitákkal foglalkozó bírósági rendszer (ICS) eljárásainak javítását néhány területen, például a választottbírák kinevezése vagy a fellebbviteli testület létrehozása terén; megjegyzi, hogy az EU-ban működő külföldi befektetők és az EU-n kívül működő uniós székhelyű befektetők továbbra is képesek lehetnek a nemzeti jogrendszerek megkerülésére és a nemzetközi törvényszékek előtti perindításra, ami veszélyeztetheti a közérdek védelmében hozott intézkedéseket; hangsúlyozza, hogy a gazdasági egyenlőtlenség kezelése érdekében a külföldi beruházásoknak hozzá kell járulniuk a szakadék áthidalásához, ahelyett, hogy tovább mélyítenék;
17. elismeri, hogy továbbra is fontos a beruházók védelme a fejlődő országokkal és a legkevésbé fejlett országokkal kötött uniós beruházási megállapodásokban, ahol a befektetők számára nagyobb a kockázat, ami ezért megfelelő és méltányos védelmi mechanizmusokat tesz szükségessé; elismeri, hogy a beruházási vitákkal foglalkozó bírósági rendszer jobb alternatíva, mint a beruházó és állam közötti vitarendezés; aggodalommal állapítja meg, hogy 2013 és 2018 között rengeteg követelést terjesztettek elő afrikai országokkal szemben; megjegyzi, hogy míg az afrikai országok ellen a legtöbb keresetet európai beruházók indították, az afrikai államok többnyire elveszítették a választottbírói beruházási ügyeket¹;
18. emlékeztet, hogy a fejlődő országoknak meg kell őrizniük és bővíteniük kell politikai mozgásterüket a digitális iparosítás megvalósítása érdekében;
19. rámutat, hogy a fejlődő országokban megkezdődött a digitális iparosítás, amelynek célja, hogy helyi gazdasági tevékenységeket hozzon létre; megjegyzi, hogy számos fejlődő ország még mindig a kezdeti szakaszban tart a személyes adatok védelmét szolgáló jogi keret létrehozása és annak biztosítása terén, hogy a digitális innováció a munkavállalók javát szolgálja;
20. sürgeti a Bizottságot, hogy értékelje a kereskedelmi és beruházási megállapodások digitális vonatkozású rendelkezéseinek – például a határokon átnyúló adattovábbításnak, a helyi adatfeldolgozás tilalmának, a digitális termékekre kivetett vámok eltörlésének, a szoftverek forráskódja titkosságának stb. – konkrét hatásait a fejlődő országokra annak érdekében, hogy elkerülhető legyen ezen országok digitális iparosítási stratégiájának vagy a nyereség felosztására és a közszolgáltatások javítására való képességének korlátozása;
21. sürgeti az EU-t, hogy szorosan működjön együtt a fejlődő országokkal annak biztosítása érdekében, hogy a beruházási és kereskedelmi megállapodások a foglalkoztatás és a helyi gazdaság technológiaátadás révén történő előmozdítása révén támogassák az EU és a fejlődő országok digitális iparosítási stratégiáit is; ösztönzi a fenntartható és zöld uniós technológiák cseréjét a fejlődő országokkal mint a fenntartható növekedés előmozdításának és a digitális szakadék áthidalásának egyik módját;

---

¹Transnational Institute: „ISDS in numbers. Impact of Investment Arbitration against African States (ISDS számokban. A beruházási választottbíráskodás afrikai államokkal szembeni hatásai), Amszterdam, 2019. október.

22. emlékeztet arra, hogy a kormányoknak jogukban áll a szabályozás során elővigyázatosan eljárni, középpontba helyezve a közegészséget, a munkavállalói jogokat és a környezetet, különös tekintettel a helyi közösségeknek a tiszta vízhez és a víziközmű-szolgáltatási létesítményekhez való jogára.
23. hangsúlyozza, hogy a fejlődő országokkal kapcsolatos uniós beruházási politikának a munkahelyteremtést segítő és a szegénységet csökkentő beruházások ösztönzésére és támogatására kell összpontosítania;
24. ismételten aggódalmának ad hangot a mérgező befektetési stratégiák, valamint harmadik feleknek az EU-ban és a fejlődő országokban folytatott azon gyakorlata miatt, hogy a fejlődő országokkal kötendő beruházási megállapodások kidolgozása során alákínálnak a globális beruházási stratégiákban foglalt emberi jogi, környezeti, fenntarthatósági és munkajogi normáknak;
25. üdvözli a Bizottság Global Gateway stratégiára vonatkozó javaslatát; kiemeli, hogy a tagállamok és a magánszervezetek beruházási stratégiáinak egyaránt értékközpontúnak kell lenniük, meg kell felelniük az emberi jogok és a munkavállalói jogok magas szintű normáinak, és teljes mértékben összhangban kell lenniük az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendjével és fenntartható fejlődési céljaival, valamint a Párizsi Megállapodással.

INFORMÁCIÓ A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Az elfogadás dátuma	22.3.2022
A zárószavazás eredménye	+ : 15 - : 11 0 : 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Barry Andrews, Eric Andrieu, Anna-Michelle Asimakopoulou, Hildegard Bentele, Dominique Bilde, Udo Bullmann, Catherine Chabaud, Antoni Comín i Oliveres, Ryszard Czarnecki, Gianna Gancia, Charles Goerens, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino, Erik Marquardt, Christian Sagartz, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo, Chrysoula Zacharopoulou, Bernhard Zimniok
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Benoît Biteau, Marlene Mortler

A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁG

NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA

15	+
ID	Dominique Bilde
NI	Antoni Comín i Oliveres
Renew	Barry Andrews, Catherine Chabaud, Charles Goerens, Chrysoula Zacharopoulou
S&D	Eric Andrieu, Udo Bullmann, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino
The Left	Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Benoît Biteau, Pierrette Herzberger-Fofana, Erik Marquardt

11	-
ECR	Ryszard Czarnecki, Beata Kempa
ID	Gianna Gancia, Bernhard Zimniok
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Hildegard Bentele, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Marlene Mortler, Christian Sagartz, Tomas Tobé

0	0

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás